

DOPORUČENÍ KOMISE (EU) 2019/1660**ze dne 25. září 2019****k provádění nových ustanovení o měření a vyúčtování ve směrnici 2012/27/EU o energetické účinnosti**

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Unie se zavázala, že vytvoří udržitelný, konkurenceschopný, bezpečný a dekarbonizovaný energetický systém. Energetická unie stanoví ambiciózní cíle Unie. Jejím cílem je zejména: i) snížit do roku 2030 emise skleníkových plynů alespoň o 40 % ve srovnání s rokem 1990, ii) zvýšit podíl spotřeby energie z obnovitelných zdrojů alespoň na 32 %, a iii) dosáhnout úspor energie, a zlepšit tak energetickou bezpečnost, konkurenceschopnost a udržitelnost Unie. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ⁽¹⁾ (dále jen „směrnice o energetické účinnosti“) ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2002 ⁽²⁾ stanoví cíl v oblasti energetické účinnosti, podle kterého má být na úrovni Unie do roku 2030 dosaženo úspor ve výši alespoň 32,5 %.
- (2) Ke spotřebě energie u konečného uživatele přispívají nejvýznamnějším způsobem vytápění a chlazení, které pokrývají přibližně 50 % celkové poptávky po energii v Evropské unii. 80 % z tohoto množství se využívá v budovách. Na dosažení cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu má proto značný vliv její úsilí o renovaci budov a o podporu efektivnějšího provozu a využívání budov.
- (3) Jasně a včasné informace a účty za energii založené na skutečné spotřebě umožňují spotřebitelům, aby se aktivně podíleli na snižování množství energie potřebné na vytápění a chlazení. Více než 40 % bytů v Unii se nachází v bytových domech nebo dvojdomech, z nichž mnohé využívají systémy společného vytápění prostor nebo přípravy teplé vody. Pro uživatele těchto obydlí jsou proto důležité přesné, spolehlivé, jasné a včasné informace o spotřebě energie bez ohledu na to, zda mají či nemají přímý a individuální smluvní vztah s dodavatelem energie.
- (4) Směrnice o energetické účinnosti je právní předpis na úrovni Unie, který řeší měření a vyúčtování dodávek tepelné energie. V roce 2018 byla směrnice o energetické účinnosti pozměněna. Jedním z cílů změny bylo vyjasnit a posílit platná pravidla týkající měření a vyúčtování.
- (5) Mezi tato vyjasnění patří zavedení pojmu „koneční uživatelé“ vedle pojmu „konečný zákazník“, který se již ve směrnici o energetické účinnosti používal, s cílem vyjasnit, že práva na informace o vyúčtování a spotřebě se vztahují i na spotřebitele bez individuálních nebo přímých smluv s dodavatelem energie používané pro systémy společného vytápění, chlazení nebo přípravy teplé vody v budovách s více uživateli.
- (6) Změny rovněž výslovně požadují, aby členské státy zveřejňovaly kritéria, metodiky a postupy používané pro udělování výjimek z obecného požadavku na dílčí měření v budovách s více uživateli a aby vyjasnily bezpodmínečný požadavek na individuální měření teplé vody v obytných částech nových budov s více uživateli.
- (7) Vzhledem k jejich významu pro snazší zajišťování spravedlivých výsledků a vytváření přiměřených pobídek mezi uživateli budov s více bytovými jednotkami a víceúčelových budov směrnice (EU) 2018/2002 rovněž požaduje, aby členské státy zavedly transparentní a veřejně dostupná pravidla pro rozdělování nákladů pro tyto budovy.
- (8) Za účelem posílení dopadu měření a vyúčtování na případnou změnu chování a následné úspory energie obsahuje revidovaná směrnice o energetické účinnosti rovněž jasnější požadavky na užitečnější a úplnější informace o vyúčtování na základě údajů o spotřebě opravených o klimatický korekční faktor. To zahrnuje příslušná srovnání a nové prvky, jako jsou informace o související skladbě zdrojů energie a emisích skleníkových plynů a o dostupných postupech pro podávání stížností nebo mechanismech řešení sporů.

⁽¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 1).

⁽²⁾ Směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2018/2002 ze dne 11. prosince 2018, kterou se mění směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 210).

- (9) Přísnější požadavky na časté informace o vyúčtování nebo spotřebě v případech, kdy jsou dálkově odečitatelné přístroje kombinovány s pravidly zajišťujícími postupný přechod na dálkově odečitatelné měřiče a indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění, současně usilují o to, aby bylo zajištěno, že pro všechny konečné uživatele budou nakonec k dispozici včasnější a častější informace.
- (10) Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy, kterými se provedou ustanovení o měření a vyúčtování ve směrnici (EU) 2018/2002 nejpozději do 25. října 2020.
- (11) Směrnice o energetické účinnosti poskytuje členským státům prostor pro uvážení při provádění a uplatňování revidovaného souboru požadavků týkajících se měření a vyúčtování, což jim umožňuje učinit tak způsobem, který nejlépe odpovídá jejich vnitrostátním poměrům, včetně klimatických podmínek, modelů nájmu a vlastnictví nemovitostí a fondu budov. Toto doporučení vysvětluje změněné požadavky a ukazuje, jak lze cílů směrnice dosáhnout. Cílem je především při přípravě prováděcích opatření zajistit jednotné chápání směrnice o energetické účinnosti ve všech členských státech.
- (12) Pokyny poskytnuté tímto doporučením doplňují a částečně nahrazují pokyny, které Komise dříve vydala ve vztahu k článkům 9–11 směrnice o energetické účinnosti ⁽³⁾.
- (13) Toto doporučení nemění právní účinky směrnice o energetické účinnosti a není jím dotčen závazný výklad uvedené směrnice poskytnutý Soudním dvorem. Zaměřuje se na ustanovení ohledně měření a vyúčtování a týká se článků 9a, 9b, 9c, 10a, 11a a přílohy VIIa směrnice o energetické účinnosti,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

Při provádění požadavků zavedených směrnicí (EU) 2018/2002 a stanovených v člancích 9a, 9b, 9c, 10a, 11a a v příloze VIIa směrnice o energetické účinnosti by se členské státy měly řídit pokyny uvedenými v příloze tohoto doporučení.

V Bruselu dne 25. září 2019.

Za Komisi

Miguel ARIAS CAÑETE

člen Komise

⁽³⁾ COM(2013) 762 final a SWD(2013) 448 final, Brusel, 6. listopadu 2013.

PŘÍLOHA

1. ÚVOD

1.1. Právní a politický rámec

Články 9, 10 a 11 a příloha VII směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti (dále jen „směrnice o energetické účinnosti“) se týkají měření a vyúčtování individuální spotřeby energie. Změny ohledně měření a vyúčtování zavedené revizí směrnice o energetické účinnosti prostřednictvím pozměňující směrnice ⁽¹⁾ v zásadě zahrnují:

- doplnění nových právních ustanovení, která se vztahují specificky na tepelnou energii, a to článků 9a, 9b, 9c, 10a, 11a a přílohy VIIa, a
- vyjmutí tepelné energie z oblasti působnosti původních ustanovení směrnice o energetické účinnosti (články 9, 10 a 11 a příloha VII).

Pokud jde o měření a vyúčtování spotřeby elektrické energie, byl stávající soubor právních předpisů EU konsolidován v rámci přepracování směrnice o trhu s elektrickou energií, která byla rovněž přijata v rámci balíčku „Čistá energie pro všechny Evropany“.

Pokud jde o plyn, zahrnul normotvůrce (Evropský parlament a Rada) v rámci revize směrnice o energetické účinnosti do čl. 24 odst. 14 ustanovení o změnách s cílem zajistit, že nejpozději do 31. prosince 2021 bude zvážen důvod pro podobné změny na základě posouzení nebo návrhu Komise.

Souhrnně řečeno, revidovaná směrnice o energetické účinnosti podstatně mění ustanovení o měření a vyúčtování, pokud jde o požadavky vztahující se na tepelnou energii. Pokud jde o elektrickou energii, zůstávají tato ustanovení beze změny, dokud nebudou od 1. ledna 2021 platit nová ustanovení v přepracované směrnici o trhu s elektrickou energií ⁽²⁾; pokud jde o plyn, zůstávají ustanovení beze změny, dokud normotvůrce nepřijme další změny.

1.2. Oblast působnosti a účel tohoto dokumentu

Cílem tohoto doporučení je usnadnit účinné a jednotné uplatňování ustanovení směrnice o energetické účinnosti týkajících se měření a vyúčtování tepelné energie. Doporučení částečně doplňuje a částečně nahrazuje pokyny, které Komise již zveřejnila.

Pokyny Komise z roku 2013 týkající se článků 9–11 ⁽³⁾ zůstávají platné pro elektřinu a plyn, jelikož původní ustanovení směrnice o energetické účinnosti ohledně elektřiny a plynu zůstávají prozatím v platnosti. V případě tepelné energie se však mnohé změnilo nebo vyjasnilo, a pokyny z roku 2013 budou proto po uplynutí lhůty pro provedení revidovaných ustanovení (25. října 2020) pouze částečně relevantní ⁽⁴⁾.

Komise rovněž zveřejnila specifické pokyny pro dílčí měření tepelné energie v budovách s více bytovými jednotkami ⁽⁵⁾. Obecný přístup těchto pokynů zůstává v platnosti, stejně jako mnohá z jejich doporučení.

⁽¹⁾ Směrnice (EU) 2018/2002.

⁽²⁾ Viz články 70 a 73 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 125).

⁽³⁾ SWD(2013) 448 final, Brusel, 6. listopadu 2013, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1416394987283&uri=SWD:2013:448:FIN>.

⁽⁴⁾ Pro nová ustanovení týkající se tepelné energie jsou rovněž relevantní zejména zásady stanovené v odstavcích 19–26, 50–54 a 56 pokynů z roku 2013.

⁽⁵⁾ „Guidelines on good practice in cost-effective cost allocation and billing of individual consumption of heating, cooling and domestic hot water in multi-apartment and multi-purpose buildings“ (Pokyny pro správné postupy při nákladově efektivním rozdělování nákladů a vyúčtování individuální spotřeby při vytápění, chlazení a odběru teplé vody v budovách s více bytovými jednotkami a ve víceúčelových budovách), empirica GmbH – Communication and Technology Research, Simon Robinson, Georg Vogt, prosinec 2016 <https://ec.europa.eu/energy/en/studies/specific-guidance-sub-metering-thermal-energy-multi-unit-buildings-implementation-articles-9>.

1.3. Přehled změn týkajících se měření a vyúčtování tepelné energie

Hlavní rozdíly zavedené v revidované směrnici o energetické účinnosti pro požadavky na měření a vyúčtování spotřeby tepelné energie jsou tyto:

- zavedení pojmu „koneční uživatelé“ vedle stávajícího pojmu „konečný zákazník“. Cílem je zejména ujasnit, že práva na informace o vyúčtování a spotřebě (článek 10a) se vztahují i na spotřebitele bez individuálních nebo přímých smluv s dodavatelem energie používané pro systémy společného vytápění, chlazení nebo přípravy teplé vody v budovách s více bytovými jednotkami a víceúčelových budovách,
- jasnější rozlišení mezi měřením a dílčím měřením (články 9a a 9b),
- výslovný požadavek, aby členské státy zveřejňovaly kritéria, metodiky a postupy používané pro udělování výjimek z obecného požadavku na dílčí měření v budovách s více bytovými jednotkami a víceúčelových budovách (čl. 9b odst. 1),
- vysvětlený bezpodmínečný požadavek na dílčí měření teplé vody v obytných částech nových budov s více bytovými jednotkami a víceúčelových budov (čl. 9b odst. 2),
- nový povinný požadavek, aby členské státy zavedly transparentní a veřejně dostupná pravidla pro rozdělování nákladů (čl. 9b odst. 3),
- zavedení požadavků ohledně dálkového odečtu pro měřiče a indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění (článek 9c),
- posílené požadavky na časté informace o vyúčtování a spotřebě v případech, kdy jsou k dispozici dálkově odečitatelné přístroje (dvakrát až čtyřikrát ročně od 25. října 2020 a jednou měsíčně od 1. ledna 2022) (článek 10a a příloha VIIa),
- zavedení užitečnějších a úplnějších informací o vyúčtování na základě údajů o spotřebě opravených o klimatický korekční faktor a zahrnujících příslušná srovnání a nové prvky, jako jsou informace o související skladbě zdrojů energie a emisích skleníkových plynů a o dostupných postupech pro podávání stížností nebo mechanismech řešení sporů (příloha VIIa).

2. POVINNOST MĚŘENÍ (ČLÁNEK 9a)

Nový článek 9a se skládá ze dvou odstavců, z nichž každý rozvíjí podobný požadavek uvedený v původní směrnici o energetické účinnosti, konkrétně v čl. 9 odst. 1 prvním pododstavci a v čl. 9 odst. 3 prvním pododstavci. Společně představují obecnou povinnost měřit dodávanou tepelnou energii.

Ustanovení čl. 9a odst. 1 obsahuje obecný požadavek na zajištění toho, aby koneční zákazníci⁽⁶⁾ byli vybaveni měřiči⁽⁷⁾, které přesně odrážejí jejich skutečnou spotřebu energie. Na rozdíl od čl. 9 odst. 1 původní směrnice o energetické účinnosti se na tento požadavek nevztahují žádné podmínky. Ustanovení nezahrnuje požadavek, aby měřič poskytoval informace o skutečném čase používání.

Ustanovení čl. 9a odst. 2 obsahuje konkrétnější požadavek, aby v případě, že se tepelná energie do budovy dodává z ústředního zdroje, který zásobuje více budov, nebo ze soustavy dálkového vytápění nebo chlazení, byl měřič nainstalován na výměník tepla nebo do odběrného místa.

Toto ustanovení již bylo uvedeno v čl. 9 odst. 3 původní směrnice o energetické účinnosti.

⁽⁶⁾ Konečný zákazník je v čl. 2 odst. 23 směrnice o energetické účinnosti definován jako „fyzická nebo právnická osoba, jež nakupuje energii pro své vlastní konečné využití“.

⁽⁷⁾ Ve srovnání s článkem 9 se v článku 9a neodkazuje na „individuální“ měřiče. Tento rozdíl nemění rozsah požadavku a má pouze posílit jasnější rozlišení mezi měřením a dílčím měřením a mezi konečnými zákazníky a konečnými uživateli. V revidované směrnici o energetické účinnosti se pojem „individuální“ používá především v souvislosti s dílčím měřením.

V mnoha situacích se požadavky obou výše uvedených ustanovení překrývají a vedou ke stejnému výsledku: je tomu tak v případě, kdy je konečnému zákazníkovi dodávána tepelná energie výlučně pro účely související s jedinou budovou (obvykle pro vytápění prostor a přípravu teplé vody). Totéž platí v případě, kdy je budova rozdělena na více jednotek, z nichž každá má vlastní výměník tepla či předávací stanici, a kdy je uživatelem každé jednotky konečný zákazník s vlastní přímou smlouvou se sítí dálkového vytápění či chlazení⁽⁸⁾. V obou těchto případech z ustanovení článku 9a vyplývá nutnost nainstalovat měřič do odběrného místa / na výměník tepla u každého jednotlivého konečného zákazníka.

Požadavky se však rovněž vzájemně doplňují. Ke spotřebě může v zásadě dojít mimo budovu, například pro účely procesního tepla v průmyslovém areálu. Podle čl. 9a odst. 1 musí být takové dodávky rovněž měřeny. Obdobně mohou někteří koneční zákazníci přijímat dodávky pro několik budov. Konečný zákazník může například přijímat dodávky pro několik budov ze stejné sítě dálkového vytápění. Pokud jsou všechny tyto dodávky připojeny k síti prostřednictvím jediného bodu, čl. 9a odst. 1 sám o sobě vyžaduje pouze jeden měřič. V takových případech je však cílem čl. 9a odst. 2 zajistit, aby byla určena také individuální spotřeba každé budovy⁽⁹⁾. Dalším příkladem by mohl být rozsáhlý areál, například vojenská základna, se svým vlastním zařízením dodávajícím teplo, chlazení nebo teplou vodu do více budov v daném areálu. V tomto případě by byl příslušný čl. 9a odst. 2 (nikoli však čl. 9a odst. 1).

Situace týkající se systémů ukládání tepelné energie mohou vyvolávat konkrétní otázky ohledně použití článku 9a. Příkladem může být situace, kdy je více konečným zákazníkům, konečným uživatelům nebo budovám připojeným k systému akumulace tepla ve vodonosné vrstvě (ATES) dodáváno teplo ze společného mělkého podzemního geotermálního zdroje. V takovém případě nemusí být nezbytně nutné považovat systém za dálkové vytápění podle čl. 9a odst. 1⁽¹⁰⁾ ani za ústřední zdroj vytápění nebo teplé vody podle čl. 9a odst. 2, a to za předpokladu, že:

- se teplo dodává při teplotě, která musí být jednotlivými tepelnými čerpadly zvýšena tak, aby byla užitečná pro vytápění prostor nebo pro přípravu teplé vody, a
- energie potřebná k provozu tepelných čerpadel není součástí služby, ale je individuálně hrazena každým konečným zákazníkem nebo konečným uživatelem⁽¹¹⁾.

V tomto případě není měření nízkoteplotního tepla podle článku 9a vyžadováno.

Stejně tak, je-li takový systém vratný a zajišťuje rovněž chlazení, není měření chladu získaného z podzemního zásobníku podle článku 9a vyžadováno, pokud je taková operace nezbytná pro sezónní regeneraci zdroje tepla a pokud je zdroj chladu regenerován výhradně (sezónně) střídavým vytápěním a chlazením⁽¹²⁾.

Zvláštní uvážení může být rovněž nezbytné v situacích, kdy je tepelná energie ve formě již připravené teplé vody dodávána ze systému dálkového vytápění nebo z podobného vnějšího zdroje do budov s více bytovými jednotkami nebo víceúčelových budov, kde jsou jednotliví uživatelé konečnými zákazníky dodavatele. Vzhledem k tomu, že směrnice o energetické účinnosti nestanoví, zda je pro teplou vodu požadován měřič tepla nebo měřič vody, mohou být v tomto případě v zásadě dostatečné vodoměry v jednotlivých bytech, pokud se za odběrná místa považují vodovodní kohoutky nebo přívody každého bytu/jednotky. To však předpokládá, že dodavatel energie nese výlučnou odpovědnost za veškeré tepelné ztráty, ke kterým dochází, a to až po odběrná místa v budově. Pokud tomu tak není, pak by vzhledem k tomu, že ztráty tepelné energie v sítích dálkového vytápění mohou být značné, bylo nutné umístit měřič tepla i v místě, kde odpovědnost dodavatele končí. Jinak si koneční zákazníci nebudou moci ověřit, zda vyúčtování odpovídá skutečné spotřebě energie: dodavatel může tvrdit, že ke ztrátám došlo v budově a že za ně nenese odpovědnost, a bez měřiče tepla nebudou k dispozici žádné prostředky k ověření, do jaké míry tomu tak je.

⁽⁸⁾ Tato situace není tak běžná, ale dochází k ní. Běžnější je situace, kdy existuje několik konečných uživatelů, ale pouze jeden konečný zákazník – viz také oddíl 7.1.

⁽⁹⁾ Je třeba poznamenat, že odpovědnost za instalaci takových měřičů na úrovni budov by neměla nést společnost poskytující dálkové vytápění, ale spíše vlastník nebo správce budov.

⁽¹⁰⁾ Dálkové vytápění není ve směrnici o energetické účinnosti definováno, ale podle směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů se jím rozumí „...distribuce tepelné energie prostřednictvím soustavy ve formě páry [nebo] horké vody... z centrálního zdroje nebo decentralizovaných zdrojů výroby do více budov či míst za účelem použití k vytápění... prostoru nebo procesu...“

⁽¹¹⁾ Vzhledem k tomu, že tepelná energie získaná z mělkého podzemního geotermálního zdroje obvykle dosahuje nízkých teplot, za nichž není přímo užitečná (pokud není kombinována s tepelným čerpadlem) pro typická využití (vytápění prostor, příprava teplé vody, vytápění procesu), lze tvrdit, že by se neměla nutné považovat za dálkové vytápění nebo za „zdroj vytápění ... či teplé vody“. V souvislosti s čl. 9a odst. 2 se takový výklad dále posiluje, je-li za všechna používaná tepelná čerpadla (sloužící k úpravě tepelné energie z podzemního zdroje na užitečnou) placeno individuálně, protože pokud tomu tak je, nepočítá se rozhodující složka služby vytápění z ústředního zdroje.

⁽¹²⁾ Za těchto podmínek lze tvrdit, že neexistuje žádná čistá dodávka chladu prodaného provozovatelem systému, nýbrž dočasné použití úložného zařízení používaného v chladnějších obdobích k poskytování tepla.

3. POVINNOST DÍLČÍHO MĚŘENÍ (ČL. 9b ODS. 1)

Jak je vysvětleno v 31. bodě odůvodnění pozměňující směrnice, práva týkající se vyúčtování a informací o vyúčtování či o spotřebě by se měla vztahovat na spotřebitele vytápění, chlazení nebo teplé vody dodávaných z ústředního zdroje, i když tito spotřebitelé nemají přímý, individuální smluvní vztah s dodavatelem energie. Za účelem ujasnění tohoto aspektu právních předpisů byl zaveden pojem „díličí měření“ odkazující na měření spotřeby v jednotlivých jednotkách budov s více bytovými jednotkami nebo víceúčelových budov, kde jsou tyto jednotky zásobovány z ústředního zdroje a kde uživatelé⁽¹³⁾ nemají přímou nebo individuální smlouvu s dodavatelem energie⁽¹⁴⁾.

Obecně se za určitých podmínek vyžaduje díličí měření podle článku 9b. To již bylo zahrnuto do čl. 9 odst. 3 druhého pododstavce původní směrnice o energetické účinnosti, podle něhož byl termín pro zavedení díličího měření stanoven na 31. prosince 2016. V revidovaném znění není lhůta uvedena jednoduše z toho důvodu, že již uplynula.

Požadavek stanovený v novém článku 9b je v podstatě totožný s požadavkem v původní směrnici o energetické účinnosti. Bylo však ujasněno několik aspektů, jež jsou vysvětleny níže.

Zprvė, znění prvního pododstavce nyní jasněji vyjadřuje povahu podmínek, za kterých je díličí měření povinné, tj.: „... pokud je to technicky proveditelné a nákladově efektivní z hlediska přiměřenosti ve vztahu k potenciálním úsporám energie.“ To odráží také 30. bod odůvodnění, který uvádí, že „...to, zda je díličí měření nákladově efektivní, či nikoliv, závisí na tom, zda jsou související náklady úměrné potenciálním úsporám energie“ a že „...při posuzování, zda je díličí měření nákladově efektivní, je možno vzít v úvahu dopad dalších konkrétních plánovaných opatření v dané budově, jako je případná připravovaná renovace“. Toto ujasnění potvrzuje přístup, který byl přijat ve specifických pokynech zveřejněných Komisí, jejichž cílem bylo pomoci členským státům uplatnit příslušné podmínky⁽¹⁵⁾ při provádění původní směrnice o energetické účinnosti.

Za druhé, ustanovení nyní uvádí povinnost členských států jasně stanovit a zveřejnit „obecná kritéria, metodiky a/nebo postupy“, které se používají ke stanovení technické neproveditelnosti a nákladové neefektivity. To je opět v souladu s přístupem, který byl přijat ve výše uvedených specifických pokynech. Komise stále považuje za nezbytné, aby členské státy výslovně uváděly, jak jsou podmínky uváděny do praxe a jak jsou v praxi uplatňovány⁽¹⁶⁾.

4. ZVLÁŠTNÍ POVINNOST PROVÁDĚT DÍLČÍ MĚŘENÍ TEPLÉ VODY V OBYTNÝCH ČÁSTECH NOVÝCH BUDOV (ČL. 9b ODS. 2)

Obecně je díličí měření spotřeby teplé vody požadováno za podmínek technické proveditelnosti a nákladové efektivity podle čl. 9b odst. 1. Podle čl. 9b odst. 2 však ve zvláštním případě nových budov s více bytovými jednotkami a obytných částí nových víceúčelových budov, které jsou vybaveny ústředním ohřevem teplé vody nebo jsou zásobovány teplotou vodou ze soustavy dálkového vytápění, platí přísnější, bezpodmínečný požadavek.

Odůvodněním pro tento přísnější požadavek je, že v takových situacích lze obecně předpokládat, že díličí měření teplé vody je technicky proveditelné a nákladově efektivní. V nových budovách s více bytovými jednotkami a v obytných částech nových víceúčelových budov lze předpokládat, že dodatečné náklady na měření spotřeby teplé vody jednotlivých bytů budou omezené, neboť vhodná opatření mohou být přijata již ve fázi výstavby. Zároveň neexistují žádné konkrétní důvody pro očekávání, že bude poptávka po teplé vodě postupem času soustavně či významně klesat, takže přínosy podpory efektivního chování prostřednictvím vyúčtování na základě spotřeby a zpětné vazby (z hlediska možných vyvolaných úspor) lze nadále považovat za významné.

⁽¹³⁾ Uživatelé mohou být domácnosti, společnosti nebo jiné subjekty, které jsou oprávněny dané prostory využívat.

⁽¹⁴⁾ Uživatelé, kteří mají individuální a přímé smlouvy s dodavatelem energie, mají tato práva na základě toho, že jsou konečnými zákazníky (tj. fyzickými nebo právními osobami, které nakupují danou energii pro své vlastní konečné použití) podle článků 9a, 10a a 11a.

⁽¹⁵⁾ Viz poznámku pod čarou 4.

⁽¹⁶⁾ Viz oddíl 25 v dokumentu SWD (2013) 448 final.

Revidovaná směrnice o energetické účinnosti nestanoví, co se rozumí „novou“ budovou pro účely čl. 9b odst. 2. Na jedné straně by uživatelé nově postavených budov, které by byly poprvé k dispozici pro užívání po uplynutí lhůty pro provedení (tj. 25. října 2020), mohli očekávat, že budova bude vybavena měřicími přístroji. Na druhé straně nemuselo být měření plánováno, pokud byly žádosti o stavební povolení podány před provedením směrnic na vnitrostátní úrovni. Při provádění tohoto ustanovení mohou proto členské státy v případě potřeby posoudit, do jaké míry je možné nebo přiměřené splnit očekávání. Nové budovy, pro něž byly žádosti o stavební povolení podány po uplynutí lhůty pro provedení do vnitrostátního práva, spadají v každém případě do působnosti požadavku uvedeného v čl. 9b odst. 2 a musí být vybaveny měřiči.

Požadavek se týká měřiče, nestanoví však, zda to má být vodoměr nebo měřič tepla. Mají-li jednotlivé jednotky vlastní předávací stanici dodávající jak teplo pro vytápění prostorů, tak energii pro přípravu teplé vody v jednotce, a pokud se měří celková spotřeba energie každé předávací stanice, byl požadavek podle čl. 9b odst. 2 splněn. Jinými slovy, pokud k přípravě teplé vody dochází v každé jednotce pomocí tepelné energie dodávané z ústředního zdroje nebo z předávací stanice dálkového vytápění, je možné tuto spotřebu energie měřit společně se spotřebou spojenou s vytápěním prostorů.

5. PRAVIDLA PRO ROZDĚLOVÁNÍ NÁKLADŮ NA VYTÁPĚNÍ (ČL. 9b ODS. 3)

Je-li zaveden systém dílčích měření, použijí se pro rozdělení celkových nákladů na jednotlivé prostory, na které se systém vztahuje, naměřené hodnoty nebo koeficienty získané odečtem jednotlivých přístrojů (měřičů nebo indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění). To lze provést mnoha způsoby a zřejmě neexistuje žádný jediný a nejlepší způsob⁽¹⁷⁾, alespoň ne pro vytápění nebo chlazení prostor v běžném případě budov s více bytovými jednotkami nebo víceúčelových budov, kde jednotlivé jednotky nejsou navzájem tepelně nezávislé, tj. kde toky tepla přes vnitřní stěny nejsou zanedbatelné ve srovnání s toky přes obvodový plášť budovy (vnější stěny, střecha atd.).

Využívání metod rozdělování nákladů, které jsou vnímány jako spravedlivé a založené na rozumných zásadách, však značně usnadňuje přijetí mezi uživateli. Jak je potvrzeno v 32. bodě odůvodnění pozměňující směrnice, transparentnost započítávání individuální spotřeby tepelné energie může proto usnadnit provádění dílčího měření. V původní směrnici o energetické účinnosti bylo zavedení těchto vnitrostátních pravidel nepovinné a pouze přibližně dvě třetiny členských států tato pravidla zavedly. Revidovaná směrnice o energetické účinnosti nyní od členských států vyžaduje, aby zavedly transparentní a veřejně dostupná pravidla pro rozdělování nákladů⁽¹⁸⁾.

Přesněji řečeno se v čl. 9b odst. 3 uvádí, že „[č]lenské státy v zájmu zajištění transparentnosti a přesnosti započítávání individuální spotřeby zajistí zavedení transparentních a veřejně dostupných vnitrostátních pravidel pro rozdělování nákladů na vytápění, chlazení a spotřebu teplé vody v budovách s více bytovými jednotkami nebo ve víceúčelových budovách, které jsou zásobovány ze soustavy dálkového vytápění nebo chlazení, nebo v nichž převažují systémy vlastního společného vytápění nebo chlazení.“ Vzhledem k tomu, že budovy, v nichž je splněna alespoň jedna z těchto podmínek, lze nalézt ve většině členských států, ne-li ve všech, bude většina členských států, ne-li všechny, muset do 25. října 2020 zavést tato pravidla nebo zpřístupnit stávající pravidla veřejnosti.

Je třeba zdůraznit, že vnitrostátní pravidla pro rozdělování nákladů nemusí nutně definovat všechny podrobnosti o tom, jak jsou náklady rozdělovány. Členské státy se mohou rozhodnout stanovit pouze rámeček, který uvádí klíčové zásady nebo parametry, a ponechat regionálním nebo místním orgánům či dokonce zúčastněným subjektům v jednotlivých budovách určitou flexibilitu, pokud jde o upřesnění nebo odsouhlasení dalších podrobností.

⁽¹⁷⁾ K diskusi a analýze zásad rozdělování nákladů na vytápění viz například Castellazzi, L., *Analysis of Member States' rules for allocating heating, cooling and hot water costs in multi-apartment/purpose buildings supplied from collective systems — Implementation of EED Article 9(3)* (Analýza pravidel členských států pro rozdělování nákladů na vytápění, chlazení a teplou vodu v budovách s více bytovými jednotkami / víceúčelových budovách zásobovaných ze společných systémů – provádění čl. 9 odst. 3 směrnice o energetické účinnosti), EUR 28630 EN, Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2017, ISBN 978-92-7969286-4, doi:10.2760/40665, JRC106729 <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/analysis-member-states-rules-allocating-heating-cooling-and-hot-water-costs-multi-apartmentpurpose>.

⁽¹⁸⁾ Je třeba poznamenat, že se tento požadavek uplatní bez rozlišování na rozšíření dílčího měření a že by se pravidla měla vztahovat i na situace, kdy nejsou k dispozici individuální údaje pro skutečnou spotřebu nebo odečty indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění, protože bylo zjištěno, že dílčí měření není technicky proveditelné nebo nákladově efektivní.

Bez ohledu na úroveň podrobnosti by však tato pravidla měla být navržena způsobem, který zaručí, že nebude ohroženo dosažení určitých cílů souvisejících se směrnicí o energetické účinnosti. Pravidla pro rozdělování nákladů musí zejména zajistit, aby zásada vyúčtování na základě skutečné spotřeby nebyla v praxi ohrožena příliš slabou vazbou mezi odečty přístrojů daného konečného uživatele a jeho konečným vyúčtováním. Pokud je jednotlivým odečtům dáována při výpočtu podílu jednotlivých uživatelů na celkových nákladech příliš malá váha, je zamýšlená motivace k účinnému využívání energie oslabena. Na druhé straně je rovněž důležité, aby tato vazba nebyla příliš silná v situacích, kdy spotřeba každého uživatele není zcela nezávislá na spotřebě jiných uživatelů a kdy by výsledkem mohlo být velmi různé rozdělení nákladů mezi jednotlivé jednotky v rámci budovy. Různé rozdělení nákladů může vést ke vzniku nebo k prohloubení rozdílných motivací mezi uživateli, pokud jde o investice do energetické účinnosti na úrovni celé budovy (např. vylepšeními obvodového pláště budovy). Pokud jsou vnitrostátní pravidla pro rozdělování nákladů členských států navržena tak, že toto riziko nesnižují, zastává Komise názor, že by to mohlo být potenciálně v rozporu s článkem 19 směrnice o energetické účinnosti, který členským státům ukládá povinnost posoudit a přijmout vhodná opatření k řešení rozdělení pobídek mezi vlastníky a/nebo nájemci budov. Jak již bylo uvedeno, neexistuje žádný jediný správný způsob rozdělování nákladů, ale dobře navržená pravidla zaručují rovnováhu mezi výslednými pobídkami pro uživatele jako jednotlivce a jako společenství. Pravidla pro rozdělování, která nedosáhnou takové rovnováhy a umožňují extrémní výsledky, riskují ohrožením dosažení cílů sledovaných články 9b a 19. Možné nástroje, které některé členské státy k dosažení takových výsledků používají, zahrnují přípustná rozmezí pro část nákladů rozdělených na základě individuálních odečtů, maximální přípustné odchylky jednotlivých účtů od průměru budovy nebo systémy opravných koeficientů odrážejících nepříznivé polohy přirozeně chladnějších / méně chráněných bytů v budově.

V této souvislosti Komise zdůrazňuje, že povinnost podle článku 10a, aby vyúčtování bylo založeno na skutečné spotřebě nebo na odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění, by neměla být chápána tak, že vyúčtování musí být založeno výhradně na odečtech z těchto přístrojů. V budovách s více bytovými jednotkami a ve víceúčelových budovách existují skutečně dobré a objektivní důvody pro nerozdělování nákladů výhradně na základě takových odečtů nebo na jejich podílu, alespoň pokud jde o vytápění a chlazení prostorů (viz poznámka pod čarou 16). Na konci roku 2017 byly u Soudního dvora podány dvě žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se záležitostí, které by mohly být v tomto ohledu významné⁽¹⁹⁾. Stanoviska generálního advokáta v těchto spojených věcech, předložená dne 30. dubna 2019, odrážejí podobné argumenty v této záležitosti⁽²⁰⁾.

6. DÁLKOVÝ ODEČET (ČLÁNEK 9c)

6.1. Přechod na dálkově odečitatelné přístroje

Jak bylo navrženo Komisí, specifickým cílem revize směrnice o energetické účinnosti bylo „posílit postavení spotřebitelů tepelné energie prostřednictvím lepší a dostatečně časté zpětné vazby o jejich spotřebě, včetně využití technologického pokroku“⁽²¹⁾.

Revidovaná směrnice o energetické účinnosti obsahuje za tímto účelem nové požadavky na podporu používání dálkově odečitatelných přístrojů jako zásadně důležitých faktorů pro časté poskytování zpětné vazby konečným uživatelům o jejich spotřebě.

Pozměňující směrnice z technického hlediska nevymezuje, co se rozumí pojmem dálkově odečitatelný přístroj. Ve 33. bodě odůvodnění směrnice (EU) 2018/2002 se uvádí, že „[u] dálkově odečitatelných zařízení není k provedení odečtu nutný přístup do jednotlivých bytů nebo jednotek“. To je však třeba chápat jako společný minimální prvek dálkově odečitatelných přístrojů, nikoli nutně jako prvek jediný. 33. bod odůvodnění také uvádí, že: „Členské státy mohou samy rozhodnout, zda se technologie umožňující provádět odečet pochůzkovým způsobem nebo z projíždějícího automobilu mají považovat za dálkově odečitatelné, či nikoliv.“ To je pro členské státy významné rozhodnutí, protože jejich volba má přímé důsledky pro to, jak by měly provádět a prosazovat požadavky stanovené v čl. 9c a v příloze VIIa. Pokud se například členský stát rozhodne považovat tzv. technologie umožňující provádět odečet pochůzkovým způsobem nebo z projíždějícího automobilu za dálkově odečitatelné, může takové technologie považovat za dostatečné k tomu, aby splnily povinnosti zavést dálkový odečet uvedené v článku 9c. To by však také znamenalo, že v budovách vybavených takovými systémy by byla splněna podmínka, která vede k uložení povinnosti poskytovat časté informace, jak je stanoveno v bodě 2 přílohy VIIa. Jinými slovy, je-li přístroj považován za dálkově odečitatelný pro účely článku 9c, musí být za takový považován rovněž pro účely bodu 2 přílohy VIIa.

⁽¹⁹⁾ Viz věci C-708/17 a C-725/17: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=200142&pageIndex=0&doclang=CS&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1928887> a <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=200154&pageIndex=0&doclang=CS&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1928887>.

⁽²⁰⁾ <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=213510>

⁽²¹⁾ Viz posouzení dopadů vypracované Komisí, oddíl 3, s. 26 (SWD (2016) 405 final).

Pokud se členský stát naopak rozhodne nepovažovat technologie umožňující provádět odečet pochůzkovým způsobem nebo z projíždějícího automobilu za dálkově odečitatelné, musel by stanovit požadavek na instalování jiných, modernějších nebo přídatných přístrojů nebo systémů, aby splnil požadavky článku 9c⁽²²⁾. Za této situace by podmínka vedoucí ke vzniku povinností poskytovat časté informace podle bodu 2 přílohy VIIa byla splněna pouze tam a tehdy, kde a kdy by byly zavedeny systémy tohoto druhu.

Při rozhodování o tom, zda považovat technologie umožňující provádět odečet pochůzkovým způsobem nebo z projíždějícího automobilu za dálkově odečitatelné, či nikoli, mohou členské státy toto rozhodnutí rozlišit podle objektivních parametrů, jako jsou typy dotčených energetických služeb nebo přístrojů, typ nebo umístění dotčených budov a to, zda se přístroje používají k měření nebo k dílčímu měření. Přístroje umožňující provádět odečet pochůzkovým způsobem nebo z projíždějícího automobilu lze například považovat za dálkově odečitatelné pro účely měření dodávek ze sítě dálkového chlazení, avšak nikoli pro účely měření dodávek ze sítě dálkového vytápění. Pokud se členské státy rozhodnou rozlišovat na základě těchto parametrů, měly by zajistit, aby platná pravidla byla jasná a snadno sdělitelná a srozumitelná.

Pro účastníky trhu je důležité, aby členské státy přijaly a sdělily svá vnitrostátní rozhodnutí, zda jsou technologie umožňující provádět odečet pochůzkovým způsobem nebo z projíždějícího automobilu považovány za dálkový odečet, co nejdříve během procesu provádění, a v každém případě před 25. říjnem 2020. Jinak nebudou mít vlastníci budov a poskytovatelé služeb, kteří připravují nová zařízení po tomto datu, jasno v tom, jaké přesně budou platit funkční požadavky. Pokud taková rozhodnutí neexistují, mohou samozřejmě zvolit dálkově odečitatelná řešení, která se neopírají o technologie umožňující provádět odečet pochůzkovým způsobem nebo z projíždějícího automobilu, aby měli jistotu.

Ani právní ustanovení, ani výše uvedené úvahy nemají v úmyslu zavést hierarchickou vazbu mezi technologiemi umožňujícími provádět odečet pochůzkovým způsobem nebo z projíždějícího automobilu a technologiemi založenými na jiných komunikačních infrastrukturách. Zatímco rozhodnutí považovat první z nich za dálkově odečitatelné by rozšířilo škálu přístrojů, které mohou být v dotčeném členském státě použity k dosažení souladu s článkem 9c, a mohlo by být v tomto smyslu považováno za nejméně náročnou možnost, mělo by zároveň důsledky pro soulad s bodem 2 přílohy VIIa, což by s největší pravděpodobností bylo náročnější. Členské státy však mohou vzít v úvahu, že technologie umožňující provádět odečet pochůzkovým způsobem nebo z projíždějícího automobilu obvykle omezí četnost, s níž mohou být údaje realisticky a nákladově efektivně shromažďovány, což následně omezuje potenciální doplňkové služby a společné přínosy, které by mohly být z přístrojů získány. Například v síti dálkového vytápění, kde jsou údaje o měření předávány nebo shromažďovány automaticky na hodinovém nebo denním základě, budou tyto údaje představovat podstatně vyšší hodnotu, pokud jde o jejich potenciální využití pro optimalizaci provozu soustavy, odhalování poruch, výstražné služby atd., než údaje z měření shromažďované na měsíční bázi za použití technologií umožňujících provádět odečet pochůzkovým způsobem nebo z projíždějícího automobilu.

6.2. Přístroje nainstalované po 25. říjnu 2020

Podle revidované směrnice o energetické účinnosti vyžaduje článek 9c postupné zavádění dálkově odečitatelných měřičů a indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění „pro účely článku 9a a 9b“, tj. bez ohledu na to, zda se přístroje používají pro měření nebo dílčí měření.

Přechod na dálkově odečitatelné přístroje je podporován dvěma různými způsoby. První je stanoven v čl. 9c odst. 1, který uvádí, že měřiče a indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění nainstalované po 25. říjnu 2020 musí být dálkově odečitatelné. Tento požadavek například znamená, že měřiče nainstalované po tomto datu v jakémkoli novém nebo stávajícím místě připojení v síti dálkového vytápění musí být dálkově odečitatelné. Znamená to také, že měřiče tepla, měřiče teplé vody nebo indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění instalované po tomto datu jako součást systému dílčích měření budou muset být dálkově odečitatelné (viz však poznámky v oddíle 6.3 níže).

V ustanovení čl. 9c odst. 1 se uvádí, že „[p]odmínky technické proveditelnosti a nákladové efektivnosti stanovené v čl. 9b odst. 1 nadále platí“. To by nemělo být chápáno tak, že samotná povinnost dálkového odečtu uvedená v čl. 9c odst. 1 je podmíněna splněním těchto kritérií nebo jim podléhá. Toto prohlášení spíše objasňuje, že v souvislosti s instalací systému dílčích měření v budově (která je předmětem čl. 9b odst. 1, na nějž čl. 9c odst. 1 odkazuje) po 25. říjnu 2020 by technická proveditelnost a nákladová efektivnost byly i nadále opodstatněnými důvody pro osvobození od obecného požadavku dílčích měření, zejména proto, že požadavek na dálkový odečet platný po tomto datu může v některých případech ovlivnit rozsah, v němž je splněno jedno nebo druhé kritérium. Relevantní by to mohlo být v situaci, kdy stávající systém dílčích měření v dané budově již dosáhl konce své technické životnosti

⁽²²⁾ V mnoha případech se zařízení umožňující provádět odečet pochůzkovým způsobem nebo z projíždějícího automobilu může stát „skutečně“ dálkově odečitatelným pomocí instalace jedné nebo několika „bran“ v budově. Tyto brány shromažďují signály z přístrojů a předávají je prostřednictvím internetu nebo telekomunikačních systémů do datových systémů poskytovatelů služeb.

a musí být nahrazen, nebo v situaci, kdy má být systém poprvé nainstalován. V takových situacích by bylo odůvodněné posoudit kritéria stanovená v čl. 9b odst. 1 s cílem určit, zda by bylo dílčí měření jako celek technicky proveditelné a nákladově efektivní při zohlednění požadavku na dálkový odečet. Jinými slovy, odkaz v čl. 9c odst. 1 na „podmínky ... stanovené v čl. 9b odst. 1“ by neměl být chápán jako samostatná podmíněnost týkající se vlastností přístroje, ale jako součást obecného posouzení podle čl. 9b odst. 1.

6.3. Nahrazení nebo doplnění jednotlivých přístrojů pro dílčí měření ve stávajících zařízeních

Může vzniknout konkrétní otázka, pokud jde o situace, kdy je nutné předčasně nahradit stávající, již nainstalovaný přístroj, protože se porouchal, zmizel nebo již nepracuje správně. V zásadě se v těchto případech také použije čl. 9c odst. 1. Pokud je však přístroj, který má být doplněn nebo nahrazen, jedním z mnoha přístrojů tvořících dohromady systém pro dílčí měření v budově, nemusí být za určitých konkrétních okolností možné nebo smysluplné nahradit chybně fungující nebo chybějící přístroje dálkově odečitatelnými verzemi:

- Pokud jde o instalace indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění, musí být všechny přístroje v rámci daného zařízení pro dílčí měření stejné výroby a typu, aby byly v souladu s evropskými normami⁽²³⁾. V případě indikátorů pro rozdělování nákladů na výparné teplo jsou dálkově odečitatelné alternativy jako technická možnost jednoduše nedostupné.
- V případě elektronických indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění nemusí být vždy k dispozici dálkově odečitatelná verze modelu použitého jinde v budově, ale i kdyby byla, použitelnost této schopnosti by byla omezená nebo žádná, neboť údaje ze zbývajících přístrojů pro dílčí měření nezbytné pro sestavení účtů pro rozdělení nákladů jsou v každém případě k dispozici pouze v méně častých intervalech po manuálních odečtech.
- Stejná situace nastává, když jsou přidány radiátory do bytu v budově vybavené pouze místně odečitatelnými indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění.
- Podobný problém může vzniknout i v případě nahrazení nebo přidání jednotlivého měřiče tepla nebo teplé vody v budově s dílčím měřením, kde ostatní měřiče nejsou dálkově odečitatelné.

Komise se proto domnívá, že za těchto zvláštních okolností by čl. 9c odst. 1 neměl být vykládán tak, že brání nahrazení jednotlivých přístrojů pouze místně odečitatelnými přístroji, pokud jsou součástí systému dílčích měření založeného na pouze místně odečitatelných přístrojích, a to i po uplynutí lhůty uvedené v čl. 9c odst. 1.

Na druhé straně požadavek, aby byly všechny přístroje a zařízení dálkově odečitatelné do 1. ledna 2027, jak je stanoveno v čl. 9c odst. 2 (viz oddíl níže), je rovněž třeba zvážit, pokud vznikne potřeba izolovaných náhrad v budově vybavené pouze místně odečitatelnými přístroji; nejsou-li náhradní přístroje dálkově odečitatelné, bude se riziko, že budou představovat utopené náklady, s blížící se lhůtou roku 2027 zvyšovat.

6.4. Stávající zařízení

V ustanovení čl. 9c odst. 2 se uvádí, že „[m]ěřiče a indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění, které již byly nainstalovány, ale nejsou dálkově odečitatelné, musí být vybaveny možností dálkového odečítání, nebo nahrazeny dálkově odečitatelnými přístroji do 1. ledna 2027, pokud dotčený členský stát neprokáže, že to není nákladově efektivní“.

Cílem tohoto požadavku je zajistit, aby všichni koneční uživatelé měřených prostor nebo prostor s dílčím měřením nakonec získali výhody plynoucí z dálkově odečitatelných přístrojů, zejména pokud jde o poskytování měsíčních informací (viz oddíl 9), ukončení opakované nutnosti být doma kvůli zpřístupnění měřidel pracovníkům provádějícím odečet, a případně jakékoli další služby, které takové přístroje umožňují (např. alarmy při úniku teplé vody).

S ohledem na výše uvedené musí být možnost odchýlit se od tohoto požadavku vykládána velmi restriktivně a jakékoli odchylky by měly být konkrétní a řádně odůvodněné a zdokumentované.

⁽²³⁾ Viz EN 834 oddíl 6.5 a EN835 oddíl 6.4.

Lhůta v roce 2027 – více než 10 let po zveřejnění návrhu Komise – měla minimalizovat riziko utopených nákladů vzniklých v důsledku nutnosti nahradit přístroje výrazně dříve, než by byly odepsány. Mnoho přístrojů je v každém případě během takového časového rozpětí nahrazeno z technických důvodů. Velká většina nových indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění, které jsou dnes instalovány, je elektronická a obvykle je třeba ji do deseti let nahradit z důvodu omezení týkajících se baterií. Pokud jde o měřiče, většina členských států zavedla kalibrační požadavky, které v praxi obvykle vedou k výměně měřičů v intervalech nejvýše deseti let. Pokud jsou přístroje starší než deset let, pak již v každém případě zpravidla dosáhly konce své ekonomické životnosti nebo již byly odepsány.

Z těchto důvodů nelze utopené náklady týkající se stávajících přístrojů považovat za dostatečné odůvodnění pro odchýlení se od požadavku na dálkový odečet. Musely by existovat konkrétnější okolnosti. Jedním z příkladů, kdy by se případně dalo prokázat, že by zajištění souladu nebylo nákladově efektivní, by byla situace, kdy by budova byla postavena s využitím materiálů, které brání tomu, aby bezdrátové technologie dostupné v roce 2026 řádně fungovaly, a v nichž by bylo nepřiměřeně nákladné zavést kabelové alternativy (například pokud je ve stěnách a v podlahových přepážkách velké množství železa).

6.5. Úvahy o ověřování a prosazování

Podle článku 13 směrnice o energetické účinnosti jsou členské státy povinny stanovit "... pravidla pro sankce za porušení vnitrostátních předpisů přijatých na základě článků 7 až 11 ..." a "... přijmout opatření nezbytná k jejich uplatňování". Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující.

V důsledku změny směrnice o energetické účinnosti se tato povinnost nyní vztahuje jak na některá stávající ustanovení, tak na některá ustanovení nová, včetně nových požadavků na dálkový odečet uvedených v článku 9c⁽²⁴⁾.

V rámci své širší odpovědnosti a snahy zajistit účinné provádění a prosazování směrnice budou proto členské státy muset rovněž zvážit, jak ověřit soulad s novými požadavky na dálkový odečet. Přitom by mohly vzít v potaz, zda by některé stávající postupy související se směrnicí o energetické náročnosti budov⁽²⁵⁾ nebo vnitrostátní postupy mohly být upraveny tak, aby sloužily i tomuto účelu. Požadavky na dálkový odečet se však nevztahují pouze na nové budovy (pro které je obvykle potřebné stavební povolení) nebo na stávající budovy, které jsou prodávány nebo pronajímány novému nájemci (pro něž jsou podle směrnice o energetické náročnosti budov vyžadovány certifikáty energetické náročnosti), a použijí se bez ohledu na velikost budovy a na kapacitu topného zařízení. To znamená, že stávající postupy týkající se stavebních povolení, kontrol vytápění, ventilace a klimatizace či energetických štítků / certifikátů energetické náročnosti nemusí nutně postačovat k ověření souladu s novými požadavky.

Pokud jde o přechod na dálkový odečet používaný pro účely čl. 9a odst. 1, mohlo by jednou z možností být, že členské státy uloží provozovatelům systémů dálkového vytápění a chlazení a provozovatelům jiných zařízení zásobujících více budov tepelnou energií, aby doložili soulad a /nebo pravidelně podávali zprávu o podílu míst připojení v rámci jejich sítě, který je měřen pomocí dálkově odečitatelných měřičů. Vzhledem k tomu, že by tento podíl měl v zásadě⁽²⁶⁾ dosáhnout 100 % nejpozději do 1. ledna 2027, mohly by členské státy sledovat údaje, aby ověřily, že před uplynutím stanovené lhůty bylo dosaženo dostatečného pokroku směrem k zajištění souladu.

Pokud jde o dílčí měření, mohly by být stanoveny podobné povinnosti pro odpovědné strany, ale jelikož ty se v jednotlivých členských státech liší a mohou záviset na druhu nájmu nebo vlastnictví, může být vhodná kombinace přístupů. Mají-li členské státy systém identifikace nebo registrace poskytovatelů služeb dílčího měření, mohly by tyto systémy pomoci identifikovat provozovatele, od nichž by mohly být nákladově efektivním způsobem shromažďovány informace o druhu zařízení, které se nachází v každé budově spadající do jejich správy.

⁽²⁴⁾ Články 9a, 9b, 9c a 10a doplněné směrnicí (EU) 2018/2002 spadají do rozmezí „článků 7 až 11“. Přepracované znění směrnice o trhu s elektřinou dále mění článek 13 směrnice o energetické účinnosti s cílem zajistit, aby článek 11a rovněž spadl do rozsahu uvedeného v tomto odstavci.

⁽²⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU ze dne 19. května 2010 o energetické náročnosti budov (Úř. věst. L 153, 18.6.2010, s. 13), ve znění pozdějších předpisů.

⁽²⁶⁾ Tj. kromě případů, kdy jsou zvláštní výjimky řádně odůvodněny a zdokumentovány, viz oddíl 6.4.

7. INFORMACE O VYÚČTOVÁNÍ A SPOTŘEBĚ (ČLÁNEK 10a)

7.1. Pojmy „koneční uživatelé“ a „koneční zákazníci“

Jedním z klíčových upřesnění revidované směrnice o energetické účinnosti je zavedení pojmu „koneční uživatelé“ v čl. 10a, který doplňuje stávající pojem „koneční zákazníci“.

Původní směrnice o energetické účinnosti definuje „konečného zákazníka“ jako „fyzickou nebo právnickou osobu, jež nakupuje energii pro své vlastní konečné využití“⁽²⁷⁾. Rozsah této definice je však předmětem různých výkladů. Ve svých pokynech z roku 2013 Komise uvedla, že individuální koneční uživatelé / domácnosti v budovách s více bytovými jednotkami a společnými systémy a smlouvami o dodávkách energie by měli být také považováni za konečné zákazníky⁽²⁸⁾. Jak však bylo uvedeno v 31. bodě odůvodnění revize směrnice o energetické účinnosti: „Definici pojmu „konečný zákazník“ lze chápat tak, že se týká pouze fyzické nebo právnické osoby nakupující energii na základě přímé, individuální smlouvy s dodavatelem energie. Pro účely příslušných ustanovení by proto měl být zaveden pojem „konečný uživatel“, který by odkazoval na širší skupinu spotřebitelů a který by kromě konečných zákazníků nakupujících vytápění, chlazení či teplou vodu pro vlastní konečnou potřebu zahrnoval i uživatele jednotlivých budov nebo jednotek budov s více bytovými jednotkami nebo víceúčelových budov, pokud jsou tyto jednotky zásobovány z ústředního zdroje a pokud uživatelé nemají přímou nebo individuální smlouvu s dodavatelem energie.“

Za tímto účelem mluví operativní požadavek v čl. 10a odst. 1 o „konečných uživatelích“ a ujasňuje, že se jedná o:

- a) fyzické nebo právnické osoby nakupující dodávky vytápění, chlazení nebo teplé vody pro vlastní konečné využití (těmito konečnými uživateli jsou také koneční zákazníci definovaní v čl. 2 odst. 23) nebo
- b) fyzické nebo právnické osoby užívající individuální budovu nebo jednotku v budově s více bytovými jednotkami nebo ve víceúčelové budově s dodávkami vytápění, chlazení nebo teplé vody z ústředního zdroje, které nemají přímou nebo individuální smlouvu s dodavatelem energie.

Je třeba zdůraznit, že pojem „koneční uživatelé“ zahrnuje konečné zákazníky. Pokud ustanovení odkazují na konečné uživatele, neměla by být proto chápána tak, že by vylučovala konečné zákazníky.

Toto ujasnění znamená, že od nynějška není v revidované směrnici o energetické účinnosti žádných pochyb o tom, že spotřebitelé podléhající dílčímu měření, mají rovněž nárok na vyúčtování na základě spotřeby⁽²⁹⁾ a informace o spotřebě.

Pro účely článků 9a, 9c, 10a a 11a v souvislosti s budovou s více bytovými jednotkami nebo víceúčelovou budovou zásobovanou ze systému dálkového vytápění nebo chlazení nebo z obdobného ústředního zdroje na základě jediné smlouvy s dodavatelem energie se může v závislosti na situaci lišit, kdo je „konečným zákazníkem“. Pokud má budova jediného vlastníka, je vlastníkem obvykle, nikoli však nutně, smluvní stranou smlouvy o dodávkách s dodavatelem energie. Obdobně tam, kde existuje více vlastníků, bude sdružení nebo společenství spoluvlastníků často, avšak ne vždy, smluvní stranou vůči dodavateli energie. V některých situacích mohou vlastníci přenést některé úkoly na třetí strany nebo zástupce, například na správcovskou společnost (v některých zemích nazývanou „syndic“), přičemž tyto strany mohou též být smluvní stranou vůči dodavateli energie. Pokud vlastníci pronajímají jednotky, nájemci mohou nebo nemusí mít smluvní vztahy s dodavatelem energie.

Při provádění revidované směrnice budou členské státy muset zohlednit rozmanitost situací, které jsou v jejich jurisdikci relevantní. Avšak bez ohledu na to, který subjekt nebo orgán nakupuje energii společně jménem uživatelů budovy, je důležité organizovat provádění tak, aby informace požadované na základě přílohy VIIa byly skutečně poskytnuty a mohly být rovněž použity jako základ pro informování uživatelů v každém bytě/jednotce. Skutečnost, že definice „konečného zákazníka“ se týká osoby, která nakupuje energii „pro své vlastní konečné využití“, by například neměla být chápána tak, že neexistuje konečný zákazník v situacích, kdy je správcovská společnost nebo „syndic“ skutečnou smluvní stranou pro dodavatele energie budovy.

⁽²⁷⁾ Ustanovení čl. 2 odst. 23 směrnice o energetické účinnosti.

⁽²⁸⁾ Viz odstavec 9 SWD (2013) 448 final.

⁽²⁹⁾ V souvislosti s dílčím měřením někdy též označováno jako „rozdělování nákladů na vytápění“.

7.2. Kdo je odpovědný za informace o vyúčtování a spotřebě?

Směrnice o energetické účinnosti nestanoví, kdo je odpovědný za to, že se konečným uživatelům poskytují informace o vyúčtování a o spotřebě uvedené v článku 10a. Pro konečné uživatele, kteří jsou rovněž konečnými zákazníky (a nakupují energii od dotyčného dodavatele energie), by se zdálo nejlogičtější, aby za poskytování informací byl odpovědný dodavatel energie. Naproti tomu dodavatel energie nemusí mít nejlepší předpoklady pro to, aby nesl odpovědnost za informování konečných uživatelů, s nimiž nemá žádný přímý nebo individuální smluvní vztah. Proto čl. 10a odst. 3) revidované směrnice o energetické účinnosti výslovně uvádí, že: „Členské státy rozhodnou, kdo bude odpovídat za poskytování informací uvedených v odstavcích 1 a 2 konečným uživatelům, kteří nemají přímou nebo individuální smlouvu s dodavatelem energie.“ To, které subjekty mají nejlepší předpoklady k tomu, aby informovaly konečné uživatele, bude záviset na vnitrostátních okolnostech a konkrétních nájemních podmínkách. Potenciálními kandidáty by mohli být vlastníci budov, správci budov, pověřené správcovské společnosti nebo poskytovatelé služeb, sdružení vlastníků atd. Při provádění revidované směrnice musí členské státy zajistit, aby odpovědnost za informování konečných uživatelů byla pro všechny příslušné situace jasně definována.

7.3. Vyúčtování na základě skutečné spotřeby

Článek 10a vyžaduje, aby členské státy zajistily, „aby informace o vyúčtování a o spotřebě byly spolehlivé, přesné a založené na skutečné spotřebě nebo na odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění ...“.

Toto znění je podobné, ale ne totožné s požadavkem původního nařízení o energetické účinnosti, aby bylo zajištěno, „aby informace o vyúčtování byly ... přesné a založené na skutečné spotřebě“.

Zahrnutí „informací o spotřebě“ je významné a odráží flexibilitu směrnice o energetické účinnosti, neboť nyní lze požadavek uvedený v bodě 2 přílohy VIIa splnit poskytováním častých informací o vyúčtování nebo o spotřebě. Je jednodušší poskytovat informace o spotřebě, protože se týkají pouze spotřebovaného množství, nikoli souvisejících nákladů nebo jiných prvků v rámci informací o vyúčtování.

Normotvůrce považoval za vhodné doplnit slova „nebo na odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění“, aby se vyloučila jakákoli pochybnost, že tyto odečty lze použít jako základ pro vyúčtování. Tyto pochybnosti byly vyjádřeny, protože indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění jsou přístroje, které umožňují měření tepla dodávaného do jednotlivého bytu méně přímým způsobem a které za určitých zvláštních okolností mohou být považovány za horší ukazatel množství energie skutečně uvolněné z topného zařízení v rámci dotyčného jednotlivého bytu.

Avšak nad rámec rozdílu mezi měřiči tepla a indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění je třeba zdůraznit, že požadavek na informace o vyúčtování a spotřebě, který má být založen na skutečné spotřebě nebo na odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění, by neměl být vykládán tak, že vyžaduje, aby náklady na vytápění nebo chlazení prostoru byly přidělovány výhradně na základě odečtů z individuálních měřičů nebo indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění. V souvislosti s dílčím měřením to vede k riziku nepříznivých výsledků z hlediska spravedlnosti a rozdílných motivací (viz také oddíl 5 výše). Jednotlivé byty v budovách s více bytovými jednotkami nemohou být z technického hlediska obvykle považovány za tepelně nezávislé na zbytku budovy. Kdykoli se vyskytují teplotní rozdíly mezi vnitřními stěnami či horizontálními přepážkami, bude se teplo přirozeně přenášet skrze takové přepážky, neboť ty jsou v porovnání s vnějšími stěnami budov jen zřídka ve velké míře tepelně izolovány. Jednotlivé jednotky jsou proto obvykle vytápěny nejen teplem vyzařovaným radiátory v samotné jednotce, ale také alespoň částečně teplem vyzařovaným v jiných částech budovy. Jak již bylo projednáno v oddíle 5, dobře navržená pravidla pro rozdělování nákladů by tuto skutečnost měla zohlednit.

Ať jsou skutečné emise tepla v každé jednotce měřeny nebo odhadovány pomocí individuálních měřičů nebo indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění, skutečnost, že teplo může protékat skrze vnitřní přepážky, je dobrým důvodem, proč nerozdělovat celkové náklady na vytápění budovy výhradně na základě odečtů získaných z těchto přístrojů. Je běžnou (a správnou) praxí, že z individuálních měření vychází pouze určitý podíl nákladů a že zbývající náklady jsou rozděleny mezi uživatele na základě jiných faktorů (jako je podíl bytů na celkové podlahové ploše nebo vytápěný objem budovy). To platí i v případě, že jednotlivé jednotky jsou vybaveny měřiči tepla, a nikoliv indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění. Je rovněž běžnou praxí, že náklady na vytápění společných prostor budovy (schodiště, chodby atd.) jsou sdíleny mezi uživateli jednotlivých jednotek. Náklady vzniklé v důsledku ztrát na zařízeních na úrovni budovy a vytápění společných prostor obvykle nejsou přímo ovlivňovány individuálním chováním uživatele a členské státy je obvykle ve svých pravidlech pro rozdělování zahrnují do fixních nákladů. Podíl fixních nákladů na celkových nákladech na vytápění může být obvykle hrazen z poplatků uživatelů v poměru k příslušné rozloze nemovitosti, kterou užívají (např. podlahová plocha nebo objem).

Pokud jsou poskytnuté informace založeny na odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění, musí to být provedeno způsobem, který je jasný a užitečný pro konečného uživatele. Rozdělování nákladů na teplo může například zahrnovat použití technických koeficientů spojených s typy radiátorů a/nebo opravnými koeficienty pro umístění bytu v budově. Tyto parametry by měly být zohledněny v informacích poskytovaných konečným uživatelům.

7.4. Odečty prováděné uživatelem

Původní směrnice o energetické účinnosti ukládá členským státům povinnost zajistit, aby informace o vyúčtování byly přesné a založené na skutečné spotřebě „v souladu s bodem 1.1 přílohy VII“, který následně stanoví určité minimální četnosti, s nimiž musí být poskytováno vyúčtování a informace o vyúčtování. Článek 10 stanoví, že „[t]uto povinnost lze splnit pomocí systému pravidelných vlastních odečtů prováděných konečnými zákazníky, kteří výsledky těchto odečtů ze svých měřičů sdělují dodavateli energie“. To například umožňuje, aby bylo roční vyúčtování založeno na hodnotách, které zákazník sdělil dodavateli energie, aniž by dodavatel musel navštívit prostory a odečíst měřič.

V souvislosti s přechodem na dálkově odečitatelné přístroje ztratí odečty prováděné uživatelem v průběhu času význam. Revidovaná směrnice o energetické účinnosti přesto umožňuje odečty tepelné energie prováděné uživatelem, avšak pouze za určitých okolností⁽³⁰⁾. Odečty prováděné uživatelem zejména nejsou povoleny v případě dílčího měření vytápění prostor na základě indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění. To by vyžadovalo, aby každý uživatel sdělil odečty pro každý radiátor, a normotvůrce to nepovažoval za realistické ani žádoucí.

Pro měření nebo jiné situace dílčího měření, například vytápění nebo chlazení prostor vybavených měřiči tepla nebo spotřeby teplé vody, lze odečty prováděné uživatelem v zásadě povolit, pokud „tak stanoví“ daný členský stát. Jinými slovy, dodavatelé dálkového vytápění, správci budov a jiné subjekty odpovědné za poskytování informací požadovaných podle článku 10a konečným uživatelům nesmějí při plnění těchto povinností spoléhat na odečty prováděné uživatelem, pokud daný členský stát tuto možnost ve vnitrostátních prováděcích opatřeních výslovně nestanoví.

7.5. Dostupnost údajů a soukromí

V ustanovení čl. 10a odst. 2 písm. a) se uvádí, že „... poskytovateli energetických služeb určenému konečným uživatelem (budou) na žádost konečného uživatele zpřístupněny informace o vyúčtování konečného uživatele za energii a o jeho historické spotřebě nebo jeho odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění, pokud jsou dostupné“. Podobné ustanovení je obsaženo v původní směrnici o energetické účinnosti, nové ustanovení však odstraňuje veškeré pochybnosti o právu na přístup k údajům o vyúčtování za energii a o historické spotřebě nebo odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění, které se vztahují na situace, kdy je použito dílčí měření. Subjekt odpovědný za dílčí měření – ať se jedná o správce budovy, poskytovatele služby dílčího měření nebo kohokoli jiného – bude tudíž muset každému jednotlivému koncovému uživateli na žádost poskytnout přístup k těmto údajům ve vhodném a užitečném formátu. V souvislosti s dílčím měřením je zejména třeba mít za to, že to zahrnuje jak odečty vlastních přístrojů uživatele, tak sumu odečtů z celého zařízení, neboť první z nich jsou užitečné pouze společně s tím druhým. Tyto informace by na vyžádání měly rovněž zahrnovat klíčové technické parametry, jako jsou faktory hodnocení používané na radiátory, aby bylo možné provést nezávislé ověření nebo kontroly věrohodnosti výpočtů rozdělení nákladů na vytápění.

Ustanovení čl. 10a odst. 2 písm. a) zároveň zaručuje, že informace o vyúčtování týkající se hlavního měřiče měřícího dodávky ze sítě dálkového vytápění nebo chlazení do budovy s více bytovými jednotkami nebo víceúčelové budovy s dílčím měřením lze přímo zpřístupnit poskytovatelům energetických služeb⁽³¹⁾, kteří jsou odpovědní za dílčí měření a rozdělování nákladů v rámci budovy. To je důležité, jelikož přesné rozdělení nákladů vyžaduje včasný přístup k úhrnným hodnotám spotřeby. Přímý a včasný přístup k informacím o vyúčtování, včetně naměřených hodnot, je obzvláště důležitý v případech, kdy se v budovách provádí dílčí měření s dálkově odečitatelnými přístroji, a kdy je proto třeba poskytovat četnější než roční informace. V takových případech může zákazník sítě dálkového vytápění/chlazení požadovat, aby informace týkající se hlavního měřiče byly zpřístupněny poskytovateli energetických služeb podle jeho výběru, což by mohla být společnost poskytující služby dílčího měření.

⁽³⁰⁾ Ustanovení čl. 10a odst. 1 druhého pododstavce stanoví, že: „[p]okud tak členský stát stanoví a s výjimkou dílčího měření spotřeby na základě indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění podle článku 9b, lze tuto povinnost splnit pomocí systému, kde koneční zákazníci nebo koneční uživatelé pravidelně sami provádějí odečty ze svých měřičů a ohlašují odečtené údaje. Pouze v případech, kdy konečný zákazník nebo konečný uživatel neposkytne odečtené údaje z měřiče za dané účtovací období, je vyúčtování založeno na odhadu spotřeby či paušální sazbě.“

⁽³¹⁾ Ustanovení čl. 2 odst. 24 směrnice o energetické účinnosti definuje pojem „poskyvatel energetických služeb“ jako fyzickou nebo právnickou osobu, která dodává energetické služby nebo provádí jiná opatření ke zvýšení energetické účinnosti zařízení konečného zákazníka či v rámci jeho budovy.

Ustanovení čl. 10a odst. 2 písm. c) stanoví, že členské státy musí zajistit, aby „všichni koneční uživatelé spolu s vyúčtováním obdrželi jasné a srozumitelné informace v souladu s bodem 3 přílohy VIIa“. Důsledky této formulace jsou podrobněji projednány v oddíle 9.3 níže. U konečných uživatelů bez přímé či individuální smlouvy s dodavatelem energie by se „vyúčtováním“ měl rovněž rozumět odkaz na účty pro rozdělování nákladů na vytápění nebo jakoukoli jinou opakovanou žádost o platbu za služby vytápění / chlazení / teplé vody ve prospěch fyzické nebo právnické osoby odpovědné za poskytování těchto služeb ⁽³²⁾.

Konečně nové ustanovení (čl. 10a odst. 2 písm. d)) zdůrazňuje, že členské státy musí „podporovat kybernetickou bezpečnost a zajistit ochranu soukromí a údajů konečných uživatelů v souladu s platným právem Unie.“ Ačkoli toto ustanovení nepřidává žádné konkrétní povinnosti nad rámec těch, které již platí podle právních předpisů EU (jako např. obecné nařízení o ochraně osobních údajů ⁽³³⁾), zdůrazňuje, že kybernetická bezpečnost a ochrana soukromí a údajů jsou významné rovněž v souvislosti s měřením, dílčím měřením, dálkovým odečtem a účtováním tepelné energie.

7.6. Přístup k elektronické formě informací o vyúčtování a k elektronickému vyúčtování

Stejně jako v původní směrnici o energetické účinnosti zavazuje přepracovaná směrnice o energetické účinnosti členské státy k tomu, aby zajistily, že konečným zákazníkům bude nabízena možnost elektronické formy informací o vyúčtování a elektronického vyúčtování (čl. 10a odst. 2 písm. b)). Zde je třeba poznamenat, že odkaz se vztahuje pouze na konečné zákazníky, a nikoli na konečné uživatele, což znamená, že revidovaná směrnice o energetické účinnosti neuděluje jednotlivým spotřebitelům podléhajícím dílčímu měření právo rozhodnout se pro elektronické doručování. Normotvůrce EU záměrně zvolil tuto možnost s cílem zabránit omezování svobody zúčastněných subjektů angažovaných v dané budově nebo vnitrostátních orgánů při rozhodování o tom, jak organizovat poskytování informací o vyúčtování a vyúčtování spotřebitelům podléhajícím dílčímu měření.

8. NÁKLADY NA PŘÍSTUP K INFORMACÍM O MĚŘENÍ, VYÚČTOVÁNÍ A SPOTŘEBĚ (ČLÁNEK 11a)

Nový článek 11a revidované směrnice o energetické účinnosti je téměř totožný s článkem 11 v původní směrnici o energetické účinnosti. Je však třeba uvést několik rozdílů.

Nové ustanovení zaprvé odráží vyjasněné postavení spotřebitelů podléhajících dílčímu měření, a proto odkazuje spíše na konečné uživatele než na konečné zákazníky (přičemž připomínáme, že druhá jmenovaná skupina je podskupinou prvně uvedené širší skupiny).

Nový článek za druhé vyjasňuje, že se odstavec 2 vztahuje jak na budovy s více bytovými jednotkami, tak na víceúčelové budovy.

Za třetí se doplňuje nový odstavec 3, který objasňuje, že „[v] zájmu zajištění přiměřených nákladů na služby v oblasti dílčího měření podle odstavce 2 mohou členské státy stimulovat hospodářskou soutěž v tomto odvětví služeb přijetím vhodných opatření, jako například doporučit či jinak podpořit využívání výběrových řízení nebo využívání interoperabilních zařízení a systémů usnadňujících změnu poskytovatele služeb“. Zatímco opatření uvedená v tomto ustanovení jsou zjevně volitelná a jejich provedení není pro členský stát povinné, normotvůrce považoval toto ustanovení za užitečné, neboť uvádí příklady konkrétních opatření, která mohou členské státy přijmout, aby podpořily hospodářskou soutěž při poskytování služeb dílčího měření s cílem minimalizovat náklady na přechod na dálkově odečitatelné přístroje a systémy.

A konečně odstavec 2 původního článku 11 se zrušuje, protože revidovaná směrnice o energetické účinnosti omezuje svoji oblast působnosti na elektřinu a plyn a vzhledem k tomu, že se původní čl. 11 odst. 2 týkal pouze dílčího měření tepelné energie a nyní je nahrazen novým čl. 11a odst. 2.

⁽³²⁾ To zahrnuje žádosti o opakované platby, které zahrnují stanovené náklady na energii v budovách druhu uvedeného v čl. 9b odst. 1, u nichž se prokázalo, že dílčí měření není nákladově efektivní nebo technicky proveditelné.

⁽³³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1). <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/2016-05-04>.

Kromě výše uvedených rozdílů ve formulacích stojí za zmínku další vývoj související s tímto tématem. V dubnu 2018 podal finský obchodní soud k Soudnímu dvoru⁽³⁴⁾ žádost o rozhodnutí o předběžné otázce. Souhrnně byla položena otázka, zda by povinnost poskytovat bezplatné vyúčtování měla být chápána tak, že brání poskytování slev zákazníkům, kteří dostávají vyúčtování v elektronické podobě. Komise ve svých pokynech z roku 2013⁽³⁵⁾ tvrdila, že požadavek na bezplatné poskytování vyúčtování nebrání tomu, aby byly nabízeny slevy zákazníkům, kteří si zvolí konkrétní způsob doručování vyúčtování. Ve svém rozsudku ze dne 2. května 2019 zaujal Soudní dvůr podobné stanovisko. Dospěl k závěru, že čl. 11 odst. 1 musí být vykládán tak, že za okolností, jako jsou ty, které byly projednávány v hlavním řízení, nevylučuje slevu z poplatků za elektrickou síť, kterou poskytuje společnost zabývající se maloobchodním prodejem elektřiny výhradně konečným zákazníkům, kteří si zvolili elektronické vyúčtování.

9. POŽADAVKY NA INFORMACE O VYÚČTOVÁNÍ A SPOTŘEBĚ

9.1. Roční vyúčtování na základě skutečné spotřeby

Nová příloha VIIa požaduje, že „[a]by koneční uživatelé mohli regulovat svou spotřebu energie, provádí se vyúčtování na základě skutečné spotřeby nebo odečtů indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění alespoň jednou ročně“. V příloze VII původní směrnice o energetické účinnosti existuje velmi podobný požadavek, avšak vyjádření v příloze VIIa odkazuje na konečné uživatele (a vztahuje se tedy na spotřebitele podléhající dílčímu měření). Výraz „mělo by se provádět“ uvedený v příloze VII byl navíc v příloze VIIa nahrazen výrazem „provádí se“ s cílem odrážet závaznou povahu tohoto požadavku. Jak je uvedeno v oddíle 7.2, je třeba zdůraznit, že v souvislosti s dílčím měřením by požadavek na informace o vyúčtování a spotřebě, které mají být založeny na skutečné spotřebě nebo na odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění, *neměl být vykládán tak*, že vyžaduje, aby náklady na vytápění nebo chlazení prostoru byly rozdělovány *výhradně* na základě odečtů z individuálních měřičů nebo indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění.

Požadavek v zásadě zajišťuje, aby koneční uživatelé tepelné energie byli informováni o své skutečné spotřebě alespoň jednou ročně a aby byla jejich platba za jejich spotřebu vypočtena nebo upravena příslušným způsobem, například vyúčtováním případných rozdílů mezi skutečnou splatnou částkou a částkami vyplacenými na základě pravidelných paušálních plateb, které nebyly založeny na skutečné spotřebě nebo na odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění.

9.2. Časté informace o vyúčtování nebo spotřebě

9.2.1. Situace, kdy se vyžaduje poskytování čtenějších než ročních informací

Četnost, s jakou jsou koneční uživatelé informováni o své skutečné spotřebě tepelné energie, byla hlavním cílem návrhu na revizi směrnice o energetické účinnosti a odráží se v bodě 2 nové přílohy VIIa.

Podle původní směrnice o energetické účinnosti je poskytování čtenějších než ročních informací povinné, pokud je to „technicky proveditelné a ekonomicky odůvodněné“. V revidované směrnici o energetické účinnosti byla tato podmíněnost zjednodušena, takže požadavky platí „v případech, kdy byly instalovány dálkově odečitatelné měřiče nebo indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění“.

Zda je tato podmínka splněna či nikoli, musí být posuzováno na základě rozhodnutí každého členského státu ohledně toho, jaké typy přístrojů jsou považovány za dálkově odečitatelné (viz oddíl 6.1).

Je možné, že v budově jsou instalovány jak dálkově odečitatelné přístroje, tak přístroje, které dálkově odečitatelné nejsou. Takové situace je třeba posuzovat případ od případu.

⁽³⁴⁾ Viz C-294/18 <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=203750&pageIndex=0&doclang=CS&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1938672>.

⁽³⁵⁾ Pracovní dokument útvarů Komise – Pokyny k článkům 9–11 měření, informace o vyúčtování, náklady na přístup k informacím o měření a vyúčtování, body 50–52 (SWD/2013/0448 final).

Například: v budově s více bytovými jednotkami zásobovanými z dálkového vytápění, kde jsou nainstalované v každé jednotce budovy dálkově odečitatelné indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění nebo měřiče, se může stát, že hlavní měřič budovy, který měří celkové dodávané nebo spotřebované teplo, není dálkově odečitatelný. V tomto případě lze plnohodnotný výpočet rozdělování nákladů na vytápění v zásadě provést pouze tehdy, když jsou odečty dostupné také z hlavního měřiče. Podobná situace může nastat v případě budovy se společným kotlem fungujícím např. na zemní plyn nebo olej; rovněž v tomto případě nemusí být k dispozici přesná hodnota celkové spotřeby za období kratší než rok, jestliže hlavní plynoměr není dálkově odečitatelný nebo jestliže olejová nádrž či hořák nejsou vybaveny měřidlem umožňujícím dálkový odečet spotřeby. V takových případech je však stále možné provést přibližný výpočet rozdělení tepla pomocí odečtů z jednotlivých přístrojů a extrapolace odhadované hodnoty pro celkovou spotřebu. Pak by mohla vyvstat otázka, jak sladit požadavek uvedený v čl. 10a odst. 1, aby „...byly informace o vyúčtování a o spotřebě spolehlivé, přesné a založené na skutečné spotřebě nebo na odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění v souladu s body 1 a 2 přílohy VIIa pro všechny konečné uživatele“ s tím, že v případě neexistence četnějších než ročních hodnot pro celkovou spotřebu (pomocí instalace dálkově odečitatelného plynoměru, častějších manuálních odečtů hlavního plynoměru, instalace připojeného měřidla oleje atd.) může být jakýkoli výpočet rozdělování nákladů na vytápění pouze přibližný. Komise zastává názor, že neexistence četnějších než ročních odečtů hlavního měřiče není odůvodněním pro to, aby nebyly poskytovány četnější než roční informace o spotřebě uživatelům podléhajícím dílčímu měření, pokud okolnosti umožňují provést přiměřeně spravedlivý odhad / přibližné stanovení výpočtu rozdělování nákladů. V takových případech by mělo být jednoduše objasněno, že četnější než roční hodnoty jsou částečnými odhady/extrapolacemi. Význam četnějších než ročních informací pro spotřebitele velmi pravděpodobně převáží nad mírně sníženou přesností, která vyplývá z neexistence celkové hodnoty spotřeby.

Na druhé straně, je-li budova s dílčím měřením vybavena dálkově odečitatelným hlavním měřičem zaměřeným na síť dálkového vytápění/chlazení, ale přístroje používané k dílčímu měření v budově nejsou dálkově odečitatelné, není splněna podmínka uvedená v bodě 2 přílohy VIIa ohledně konečných uživatelů podléhajících dílčímu měření. Naopak by byla splněna síť dálkového vytápění/chlazení a jejím zákazníkem/budovou jako celkem. V tomto případě by konečnému zákazníkovi musely být poskytnuty informace na úrovni budovy v souladu s bodem 2 přílohy VIIa.

Dalším příkladem by mohla být budova s dílčím měřením, kde jsou indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění dálkově odečitatelné, ale měřiče teplé vody nikoli. V tomto případě může být s každou službou nakládáno samostatně a lze poskytovat četnější než roční informace o vytápění prostor, nikoli však o teplé vodě.

9.2.2. Minimální požadovaná četnost

Důsledkem výše vysvětlené zjednodušené podmíněnosti je, že kdekoli jsou zavedeny dálkově odečitatelné přístroje, musí být konečným uživatelům poskytovány časté informace, což mohou být buď informace o vyúčtování, nebo prostě informace o spotřebě. Po uplynutí 22 měsíců od vstupu pozměňující směrnice v platnost, tj. od 25. října 2020, bude minimální požadovaná četnost obdobná četnosti stanovené v původní směrnici o energetické účinnosti, a to „alespoň jednou za čtvrt roku na vyžádání, nebo pokud si koneční zákazníci⁽³⁶⁾ zvolili možnost dostávat vyúčtování v elektronické podobě, a v ostatních případech dvakrát ročně“. Od 1. ledna 2022 bude minimální četnost jednou měsíčně.

9.2.3. Výjimky mimo období vytápění/chlazení

Vytápění a chlazení může být osvobozeno od požadavku poskytovat měsíční informace mimo období vytápění/chlazení. To, co představuje období vytápění nebo chlazení, se může lišit podle místa a jurisdikce nebo u jednotlivých budov. Možnost stanovit výjimky z požadavku na poskytování měsíčních informací je možné chápat jako možnost pozastavit poskytování informací v době, kdy vytápění nebo chlazení prostoru není společným zařízením budovy poskytováno.

⁽³⁶⁾ Použití pojmu „koneční zákazníci“ namísto „konečných uživatelů“ odráží skutečnost, že směrnice o energetické účinnosti nevyžaduje, aby spotřebitelé podléhající dílčímu měření měli právo si zvolit, že chtějí dostávat vyúčtování v elektronické podobě, viz oddíl 7.6. V budově s dílčím měřením si může konečný zákazník pro budovu zvolit možnost dostávat vyúčtování v elektronické podobě, a proto má nárok na čtvrtletní informace, to však automaticky neznamená, že jednotliví uživatelé budov (kteří jsou konečnými uživateli, ale nikoli konečnými zákazníky) mají před 1. lednem 2022 nárok na tyto informace více než dvakrát ročně.

9.2.4. Rozlišování mezi poskytováním a zpřístupňováním informací

Požadavek, aby v případech, kdy byly nainstalovány dálkově odečitatelné měřiče nebo indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění, musely být konečným uživatelům poskytovány informace o vyúčtování nebo spotřebě založené na skutečné spotřebě nebo odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění v čtenějších než ročních intervalech, může vzbudit otázky, co představuje splnění požadavků. Komise konstatuje, že normotvůrce záměrně ponechal vymezení prostředků poskytování informací otevřené a zároveň jasně rozlišil mezi poskytováním informací a jejich zpřístupněním.

Základním požadavkem je poskytování informací uživateli. To lze provést na papíře nebo elektronickými prostředky, jako je e-mail. Informace lze rovněž zpřístupnit prostřednictvím internetu (a pomocí rozhraní, jako je internetový portál nebo aplikace pro chytré telefony), ale v takových případech musí být konečný uživatel v uvedených pravidelných intervalech určitým způsobem upozorněn, jinak nelze informace považovat za poskytnuté konečnému uživateli s danou četností, ale pouze za zpřístupněné. Pouhé zpřístupnění informací, ale ponechání jejich vyhledání na konečném uživateli by nebylo v souladu s celkovým cílem této části revidované směrnice o energetické účinnosti, tj. zvýšit povědomí konečných uživatelů o jejich spotřebě.

Tento jemný, avšak důležitý rozdíl je třeba zdůraznit také proto, že normotvůrce uvedl volitelné, doplňkové zpřístupnění informací přes internet po klíčovém požadavku poskytovat informace v pravidelných intervalech: „Mohou být zpřístupněny také prostřednictvím internetu a aktualizovány tak často, jak to měřicí zařízení a používané systémy umožňují.“ Výraz „také“ nebyl použit ve smyslu „namísto toho“, nýbrž k označení další možnosti. Jakýkoli jiný výklad by ponechal příliš velký prostor pro navrhování a používání systémů, které neumožňují častou zpětnou vazbu, čímž by obcházel základní požadavek a ohrozil dosažení hlavního cíle revidované směrnice o energetické účinnosti. Tento výklad potvrzuje i použití výrazu „lze místo toho“ v bodě 3 přílohy VIIa, v němž normotvůrce jasně zamýšlel, že ustanovení představují alternativy. Stručně řečeno, trvalé „zpřístupňování“ informací prostřednictvím internetu není alternativou nebo dostatečným prostředkem pro splnění požadavků podle bodu 2 přílohy VIIa, jehož cílem je poskytovat čtenější než roční informace, pokud není kombinováno s některým druhem aktivního oznamování konečnému uživateli v požadovaných intervalech.

9.2.5. Obsah čtenějších než ročních informací o vyúčtování nebo o spotřebě

Jak je uvedeno v oddíle 7.3, revidovaná směrnice o energetické účinnosti poskytuje flexibilitu z hlediska povahy informací, které musí být poskytovány v čtenějších než ročních intervalech podle bodu 2 přílohy VIIa.

Minimálně musí být uvedeny základní informace o tom, jak se vyvíjela skutečná spotřeba (nebo odečty indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění). To může být například kombinováno s odhadem toho, jak by pozorovaná tendence mohla ovlivnit budoucí spotřebu koncového uživatele a jaká by byla jeho výše vyúčtování, pokud by spotřeba pokračovala stejným způsobem.

Pokud se vyúčtování uskuteční současně s poskytováním informací podle bodu 2 přílohy VIIa, stanoví ustanovení v bodě 3 této přílohy minimální požadavky na obsah informací o vyúčtování.

9.3. Minimální informace obsažené ve vyúčtování

Bod 3 přílohy VIIa stanoví určité minimální prvky informací, které musí mít koneční uživatelé k dispozici ve vyúčtování nebo spolu s ním, s odlišnými požadavky v závislosti na tom, zda je vyúčtování založeno na skutečné spotřebě nebo na odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění. Je třeba poznamenat, že koneční uživatelé, kteří užívají části budovy, jež nejsou vybaveny individuálními měřiči nebo indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění, nebo ti, kteří si pronajímají své prostory na základě „nájmu včetně vytápění“, nemusí nikdy obdržet vyúčtování na základě skutečné spotřeby nebo odečtů indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění. V případě „nájmu včetně vytápění“ nemusí totiž vůbec obdržet žádné vyúčtování za energie, a proto by se na ně nevztahoval žádný z požadavků článku 10a ani přílohy VIIa.

Ve srovnání s přílohou VII původní směrnice o energetické účinnosti je nová příloha VIIa formulována tak, aby jasněji odrážela závazný charakter požadavků, které obsahuje, například tím, že vynechává omezení jako „je-li to vhodné / případně“ nebo „pokud možno / nejlépe“⁽³⁷⁾.

Příloha VIIa obsahuje rovněž některé zcela nové prvky, včetně povinnosti, aby vyúčtování obsahovala „informace o souvisejících postupech pro podávání stížností, mediačních službách nebo mechanismech alternativního řešení sporů, podle práva jednotlivých členských států“. Při provádění tohoto požadavku by členské státy měly veřejně určit, které mediační služby nebo mechanismy alternativního řešení sporů⁽³⁸⁾, pokud nějaké existují, jsou právně způsobilé k řešení stížností a sporů týkajících se měření, dílčího měření, vyúčtování a rozdělování nákladů, aby dodavatelé energie a další strany, které vyúčtování vydávají, mohli tyto informace ve svých vyúčtováních uvádět.

9.3.1. Vyúčtování na základě skutečné spotřeby / odečtů indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění

Jednotlivé informační prvky, které mají být zpřístupněny ve vyúčtování na základě skutečné spotřeby nebo odečtů přístrojů či spolu s ním, částečně vycházejí ze stávající přílohy VII a částečně jsou nové.

Ačkoli některé z nich nevyžadují vysvětlení, je třeba upozornit na několik aspektů.

Stejně jako v původní směrnici o energetické účinnosti odkazuje bod 3 písm. a) přílohy VIIa na „skutečné ceny“. U konečných zákazníků dálkového vytápění a chlazení to bude obvykle znamenat stanovení celkové ceny, která má být zaplacená, stejně jako jejich různých složek, jako jsou ceny či sazby související se spotřebou nebo kapacitou a pevně stanovené ceny či sazby. V případě dílčího měření by to mělo zahrnovat alespoň podíl na nákladech na vytápění, který má jednotlivce zaplatit, společně s odečty přístrojů a celkovými údaji pro budovu, z kterých je odvozen.

Pokud jde o srovnání se spotřebou za stejné období v předchozích letech (bod 3 písm. c)), je třeba upozornit na povinnost zpřístupnit je v grafické podobě a opravené o klimatický korekční faktor. S ohledem na požadavky na ochranu údajů a soukromí (viz také oddíl 7.5) by tento požadavek měl být chápán tak, že se vztahuje pouze na informace o energii spotřebované současným uživatelem, tj. stejným konečným uživatelem, kterému musí být informace zpřístupněny.

Pro účely klimatické korekce může být nezbytné stanovit předpoklady týkající se podílu energie použité na přípravu teplé vody, kde se tato energie nemění odděleně od potřeb vytápění prostorů. Pro výpočet vytápěcích denostupňů (HDD) nebo chladicích denostupňů (CDD), které se používají k provádění klimatické korekce, jsou navíc nezbytné místně specifické nebo reprezentativní údaje o venkovní teplotě. Aby mohly být použity k účelům informací o vyúčtování, musí být tyto údaje k dispozici bez výrazných zpoždění. Členské státy a strany odpovědné za poskytování informací o vyúčtování musí určit dostupné zdroje těchto údajů, jež by případně mohly být buď celostátní, regionální, místní nebo určené pro konkrétní budovu (pokud je budova například vybavena venkovním senzorem, z něhož lze měření získávat). Měly by být rovněž transparentní, pokud jde o metodiku použitou k provedení klimatické korekce⁽³⁹⁾.

Pokud jde o informace o použité palivové skladbě, bude to ve většině budov s více bytovými jednotkami / víceúčelových budov vybavených vlastním společným kotlem poměrně jednoduché, zejména tam, kde se kotel vždy provozuje s použitím stejného druhu paliva. Kde lze kotle provozovat s použitím více paliv nebo například tam, kde používají pilotní paliva při spouštění, by pro účely zajištění souladu byly dostatečné průměrné roční hodnoty. Jsou-li budovy zásobovány ze sítí dálkového vytápění nebo dálkového chlazení, bude mít právnická nebo fyzická osoba, která je konečným zákazníkem, na základě téhož ustanovení právo obdržet informace o palivové skladbě používané k poskytování služeb dálkového vytápění/chlazení. V budovách s více bytovými jednotkami / víceúčelových budovách lze tyto informace následně použít⁽⁴⁰⁾ k poskytování informací o palivové skladbě konečným uživatelům, kteří užívají jednotlivé jednotky.

⁽³⁷⁾ Nejméně ve dvou případech tak nebylo důsledně učiněno ve všech jazykových verzích. Komise se domnívá, že by měla být vydána formální oprava, která by tyto nesrovnalosti řešila. Záměr uvedený v návrhu Komise byl v tomto ohledu jasný, viz odrážka 1.3.3 v oddíle 4.3.2 posouzení dopadů (pracovní dokument útvarů Komise, SWD (2016) 0405 final).

⁽³⁸⁾ Například ty, které jsou uvedeny zde: <https://ec.europa.eu/consumers/odr/main/?event=main.adr.show2>.

⁽³⁹⁾ Neexistuje univerzální norma pro výpočet denostupňů a v případě neexistence lepších alternativ by členské státy mohly podpořit nebo vyžadovat použití metodiky, kterou používá Eurostat: Viz https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/nrg_chdd_esms.htm (oddíl 3.4).

⁽⁴⁰⁾ Informace může použít kdokoli, kdo bude odpovědný za informování spotřebitelů/ konečných uživatelů podléhajících dílčímu měření v souladu s rozhodnutími přijatými členskými státy podle čl. 10a odst. 3.

Prostředky používané pro poskytování informací o palivové skladbě mohou být rovněž použity k poskytování informací o podílu energie z obnovitelných zdrojů používaném pro dálkové vytápění a chlazení, čímž se částečně splní povinnost členských států podle čl. 24 odst. 1 revidované směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (dále též „směrnice o obnovitelných zdrojích energie II“) ⁽⁴¹⁾, v němž se uvádí, že: „Členské státy zajistí, aby byly informace o energetické náročnosti a o podílu energie z obnovitelných zdrojů v jejich soustavách dálkového vytápění a chlazení konečným spotřebitelům poskytovány snadno přístupným způsobem, například na internetových stránkách dodavatelů, na ročním vyúčtování nebo na žádost.“ Směrnice o obnovitelných zdrojích energie II nedefinuje pojem „koneční spotřebitel“, podle názoru Komise však pojem „konečný uživatel“, jak je používán v revidované směrnici o energetické účinnosti, plně pokrývá pojem „koneční spotřebitel“, jak je používán v čl. 24 odst. 1 směrnice o obnovitelných zdrojích energie II. Oba tyto pojmy zahrnují zejména uživatele jednotlivých jednotek v budovách s více bytovými jednotkami nebo ve víceúčelových budovách zásobovaných dálkovým vytápěním nebo chlazením, i když nemají žádnou individuální ani přímou smlouvu s dodavatelem ⁽⁴²⁾. Ustanovení ohledně informací o vyúčtování a spotřebě prováděné v rámci směrnice o energetické účinnosti lze proto využít k poskytování informací o podílu energie z obnovitelných zdrojů používaném pro dálkové vytápění a chlazení podle směrnice o obnovitelných zdrojích energie II. To může být nákladově efektivní způsob, jak splnit příslušná ustanovení směrnice o energetické účinnosti i směrnice o obnovitelných zdrojích II, jelikož informace o palivové skladbě musí zahrnovat podíl energie z obnovitelných zdrojů, pokud je tato energie součástí palivové skladby.

Tento způsob, jak splnit požadavky na poskytování informací o podílu energie z obnovitelných zdrojů v systémech dálkového vytápění a chlazení, by byl jednoznačný, a zabránil by tak možnému právnímu napadení, pokud by informace o palivové skladbě zahrnovaly kategorii energie z obnovitelných zdrojů (s možným upřesněním jejího druhu či druhů), přičemž by v případech, kdy neexistuje žádná obnovitelná složka, byla stanovena hodnota nula (0).

Poskytování informací o palivové skladbě upřesňujících obnovitelnou složku dodávky tepla nebo chladu by zcela nesplňovalo požadavky podle čl. 24 odst. 1 směrnice o obnovitelných zdrojích energie II, pokud by nebyly zahrnuty i informace o energetické účinnosti systémů dálkového vytápění a/nebo chlazení.

Pokud jde o způsob poskytování informací, požadavky podle bodu 3 písm. b) přílohy VIIa směrnice o energetické účinnosti a čl. 24 odst. 1 směrnice o obnovitelných zdrojích energie II se mírně liší. První z nich je mírně přísnější v tom smyslu, že informace o palivové skladbě musí být poskytnuty „ve vyúčtováních [konečných uživatelů] nebo společně s nimi“, zatímco směrnice o energii z obnovitelných zdrojů II umožňuje poskytovat informace o podílu energie z obnovitelných zdrojů a energetické náročnosti „snadno přístupným způsobem“ na internetových stránkách dodavatele nebo na vyžádání. Naopak požadavek směrnice o energii z obnovitelných zdrojů II je mírně přísnější v tom smyslu, že se vztahuje na všechny konečné spotřebitele, zatímco požadavek směrnice o energetické účinnosti se použije pouze v souvislosti s vyúčtováním na základě skutečné spotřeby nebo odečtů indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění.

Pokud jde o informace o souvisejících ročních emisích skleníkových plynů, vzniká řada problémů v závislosti na tom, zda dodávky pocházejí z jediného zdroje paliva, například ze společného kotle na zemní plyn či topný olej v budově, nebo z dálkového vytápění či chlazení. V obou případech je třeba věnovat pozornost tomu, jak a do jaké míry se odráží dopad ztrát účinnosti v budově nebo v síti a jaké ukazatele se používají (tj. absolutní nebo relativní/specifické (kgCO_{2c}/kJ), celkové nebo na byt atd.).

Provozovatelé dálkového vytápění a chlazení musí poskytnout minimálně roční průměrné hodnoty emisí na jednotku účtované/dodané energie (tj. včetně dopadu ztrát v síti), aby bylo možné vypočítat odpovídající absolutní objem emisí na každého dotčeného konečného zákazníka.

Na tomto základě nebo na základě vlastní spotřeby paliv budovy mohou mít spotřebitelé, kteří podléhají dílčímu měření, informace o svém podílu na absolutním objemu emisí (v kg) a o svých relativních/specifických průměrných emisích, odrážejících např. palivovou skladbu či palivo používané při dálkovém vytápění a případně místní obnovitelné zdroje energie.

⁽⁴¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82).

⁽⁴²⁾ To je výslovně uvedeno v revidované směrnici o energetické účinnosti (viz také oddíl 7.1). Ve směrnici o obnovitelných zdrojích energie II lze z použití užšího pojmu „zákazník“ v čl. 24 odst. 2 usuzovat, že si normotvůrci přejí rozlišit rozsah povinností obsažených v čl. 24 odst. 1 a v čl. 24 odst. 2.

Členské státy mohou v každém případě omezit rozsah požadavku na poskytování informací o emisích skleníkových plynů tak, aby zahrnovaly pouze dodávky ze soustav dálkového vytápění o celkovém jmenovitém tepelném příkonu nad 20 MW. Pokud se tak členský stát rozhodne, umožňuje to, aby byly zejména malé a středně velké sítě dálkového vytápění a budovy s dílčím měřením s vlastními kotli vyňaty z povinnosti poskytovat tyto informace. Je třeba zdůraznit, že tato možnost omezit rozsah požadavků na informace se nevztahuje na informace o palivové skladbě, týká se pouze souvisejících ročních informací o emisích skleníkových plynů.

V systémech dálkového vytápění nebo chlazení, ve kterých mají zákazníci možnost vybrat si konkrétní „ekologické“ produkty prodávané na základě konkrétní palivové skladby (např. 100 % energie z obnovitelných zdrojů) nebo konkrétního objemu emisí skleníkových plynů, který se liší od průměru systému, by to mělo být zohledněno, aby se předešlo dvojímu započtení a zavádějícím informacím pro spotřebitele. Veškeré takové prodeje by měly být při výpočtu průměrné palivové skladby nebo objemu emisí skleníkových plynů pro konečné spotřebitele vyloučeny. V opačném případě by mohlo dojít k porušení právních předpisů EU na ochranu spotřebitele⁽⁴³⁾.

Bod 3 písm. f) přílohy VIIa vyžaduje srovnání spotřeby uživatele s průměrným normalizovaným nebo referenčním konečným uživatelem ze stejné uživatelské kategorie, takže členské státy budou muset vypracovat odpovídající referenční hodnoty a kategorie uživatelů nebo delegovat odpovědnost za jejich vypracování. V případě dílčího měření by poskytovatelé služeb dílčího měření mohli zpřístupnit příslušné přesné referenční hodnoty na základě údajů z budov ve svých portfoliích. V případě elektronických vyúčtování mohou být tato srovnání zpřístupněna online a mělo by na ně poté být odkázáno v samotných vyúčtováních. U vyúčtování v tištěné podobě musí být srovnání samozřejmě zahrnuta do vlastního vyúčtování, jako je tomu u jiných prvků, které musí být uvedeny.

9.3.2. Vyúčtování nezaložené na skutečné spotřebě/ odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění

V současné době je běžnou praxí (přínejméně v situacích, kdy nejsou k dispozici dálkově odečitatelné přístroje) zakládat veškerá pravidelná či v čtenějších než ročních intervalech poskytovaná vyúčtování na paušálních sazbách roční spotřeby. Tato vyúčtování nemusí zahrnovat všechny výše uvedené prvky, ale musí „obsahovat jasné a srozumitelné vysvětlení toho, jak byla částka uvedená ve vyúčtování vypočtena, a alespoň informace uvedené v písmenech d) a e)“ bodu 3 přílohy VIIa. Tyto požadavky se vztahují rovněž na situace, kdy vyúčtování nejsou nikdy založena na skutečné spotřebě / odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění. Tak tomu bude u jednotlivých konečných uživatelů v budovách s více bytovými jednotkami a ve víceúčelových budovách, ve kterých se neprovádí dílčí měření a kde jsou náklady na energii přeneseny na konečné uživatele prostřednictvím pravidelných plateb nebo vyúčtování nákladů na vytápění, které vychází výhradně z jiných parametrů, jako je podlahová plocha, objem atd.

⁽⁴³⁾ Viz také SWD (2016) 163 final, 25. května 2016: Pracovní dokument útvarů Komise: Pokyny k provádění/uplatňování směrnice 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52016SC0163>.